

המקרים להוראה מיסמכים או פרטים אחרים.

מאחרי ניסוח יבש ומעורפל זה מס' תתרת קופה של שרצים, שנוהלה במשך שנים רבות במרכז הפועל, שכונתה בשם "קופה ב' או "קופת גרמניה" ושבה נר' הלו בצורה חשאית ותוך עבירות על חוקי המטבע של המדינה, עיסקות במטבע-חוץ בהיקף גדול. על קופה זו היו אחראים שלושה אנשים: מי שהיה במשך שנים רבות, עד לתקופה האחרונה, מוכ"ל הפועל, יוסף עינבר; גזבר מרכז הפועל יהודה ליליאן; ומרטינ דרוקר, מוזכר הפועל על רעננה, האיש שיצר את הקשרים הראשונים בין אגודות הפועל לארגוני ספורט הפועלים בגרמניה, ואף זכה לאות הצטיינות מממשלת גרמניה בתחום זה. מימצאי דו"ח מבקרה-הסתדרות הטי"ל, לכאורה, את כל האשם על כתפיו של גזבר הפועל, יהודה ליליאן, שיצא מושמץ מהדו"ח והופקר עלי ידי חבריו כשעיר לעזאזל. אבל החשדות שהופנו כלפי ליליאן לא היו חשדות של מעילה, אלא של אי ניהול תקין. ליליאן לא לקח, ככל הנראה, כספים לכיסו. הוא רק ניהל עיסקות בלתי-חוקיות במטבע-חוץ עבור

במסווה של חילופי מישלחות-נוער בין ישראל לגרמניה הוברחו דולארים לחו"ל, ואלפים קיבלו פטור ממס-נסיעות שלא כחוק

של, יצאו 130 מישלחות כאלה לגרמניה, כשישראל עצמה מארחת 200 משלחות מגרמניה. את המישלחות היוצאות והבאות כאחת, מימנו הגרמנים.

הגרמנים הם המממנים את נסיעות מישלחות לשני הכיוונים, אולם המימון נעשה בשיעורים שונים, על פי שני קריטריונים. בקריטריון א' בו מסווגים אנשים המכונים בשם מולטיפלקטורס — מעצבי דת-קהל, משלמים הגרמנים המארחים 75% מדמי כרטיסייהטיסה וכן סכום של 26 מארק ליום למשך 15 יום עבור 21 איש במישלחת.

בקטיגוריה השנייה, עבורה משלמים הגרמנים רק 50% מהוצאות הטיסה + אירוח מלא, אם כי ברמה נמוכה יותר, נכללים ספורטאים ובוגרינוער.

אלא שהמושג "נוער" הוא גמיש מאוד לגבי הגרמנים. על פי ההסכם נכללים בתחום "נוער" בני גילאים מ-16 עד 35, כשמלווי המישלחת יכולים להיות גם בני 40.

בהסדר זה יש רק חיסרון אחד: הוא אינו פותר מתשלום מלא של מסי-נסיעות בישראל, כדי לקבל פטור כזה חייבים

הספורט הלאומי-לגונב את המדינה!

המארחים להתחייב על מימון של 100% מהוצאות הטיסה והאירוח, ולהעניק אישור כי ההזמנה היא במסגרת ההסכם הממלכתי.

כיוון שהגרמנים אינם נותנים אירוח של 100%, מטעמים עקרוניים, נוצר פתח לעיסקות מפוקפקות. המתארחים מגיעים להסכם ג'נטלמני עם המארחים, אלה מתחייבים לשלם עבורם, כביכול, 100% מי הוצאות האירוח. תמורת התחייבות כזאת יכולים הנוסעים לקבל פטור מלא ממס נסיעות. כשהם מגיעים אל מארחיהם הגרמנים, הם מחזירים להם את ההפרש במטבע-זר. במקרה אחר הם יכולים להתחייב את החוב למארחיהם בארץ, במטבע ישראלי — דבר המהווה גם כן עבירה על החוק.

למעשה נוצר כאן מרחב בלתי מוגבל לעיסקות מסובדות, להברחות-מטבע ולי הנאות המדינה תוך השגת פטור ממס נסיעות במירמה. הקבוצות הגרמניות המארחות, לא יכלו בעבר לעמוד בלחצי אורחיהם הישראליים, וכדי להמשיך את היחסי

ראשיתו של המיפעל בהסכם-השילומים, שבמסגרתו הושג הסכם על הדדיות בחי' לופי משלחות-נוער בין ישראל וגרמניה. מיפעל זה קיבל תנופה רבה אחרי מיל' חמת ששת-הימים, כאשר גל האהדה לישראל הציף את כל גרמניה. עד תחילת שנות השבעים היה זה שדה הפקר, גר' עדן לספקולנטים ולנוכלים למיניהם, כמ' עט ללא פיקוח ציבורי כלשהו.

עליפי הסכם זה שוחררו ממס-נסיעות כל מי שקיבלו הזמנות לסייר בגרמניה במסגרת הסכם חילופי-מישלחות-הנוער, ואירוח של 100% על חשבון המזמינים. במשך שנים הורכבו מישלחות פיקטיביות, שבמקרים רבים לא כללו כל נר' ער, ושימשו בעיקר הסוואה לנסיעות עסקים מחושים שונים לחו"ל, תוך השתמ' טות מתשלום מסי-נסיעות והברחות מט' בעיחוף בהיקף גדול לצרכיהם הפרטיים.

הפרצות קראו לעכברים

בי כל השנים האלה, שנות הבום הגדול בישראל, התעלמה הממשלה מהמתרחש בתחום זה וגילגלה אותו לגור פים ציבוריים שונים. תקופה מסוימת נמ' סר העניין לאחריות השלטון-המקומי, עד שהסתבר שסוכני נסיעות השתלטו למע' שה על העסק, וכל המיפעל לא היה אלא סוכנות-נסיעות מוסווית, תוך עקיפת חוקי המדינה.

או הוקמה ועדה משותפת למישרד-הפנים ומישרד-החינוך, שכונתה על שם "היר' שלה, אהרון ידלין, "ועדת ידלין" והיא שהמליצה על העברת הטיפול בגור' שא הרגיש והמסובך למועצה-ציבורית, שתוקם במיוחד לצורך זה.

ואומנם, ב-1973 הוקמה המועצה הציבורית למיפעל חילופי-הנוער, בראשה הוצב ח"כ עדי אמורי וחבריה היו נציגי משרדי-ממשלה שונים, נציגי ארגונים, תנו' עות-נוער, אגודות הספורט והמישמרות הצעירות של המיפלגות בישראל. באופן רשמי מפקחת המועצה על חילופי-נוער עם כל המדינות שלישראל יש עמם הס' כמים בתחום זה. אולם מיכרה הוזב הגדול הוא הסכם חילופי-הנוער עם גרמניה, מדי שנה יוצאות במסגרת הסכם זה בין שמו' נים למאה מישלחות לגרמניה, כשכל מישי' לחת כוללת 21 איש. בשנה האחרונה, למי

סיים הטובים הוציאו עבורם מכתבים ואי-שורים בלתי מדויקים, בעזרתם ניתן היה להונות את שילטונת האוצר במדינת-ישראל.

סופה של הפרה החולבת

עיד ירשנת 1975 לא היו למועצה הציבורית של עדי אמורי שיניים כדי לפקח על המישלחות היוצאות לגרמניה ועל ההסדרים שהן עושות עם מארחיהן. כי הביצוע המעשי והכספי של נסיעות המישלחות היה מופקד בידי הארגונים והאגודות ששלחו אותן, כדי לפקח עליהן היה צורך בארגון גדול, שכמוהו לא היה בידי המועצה. אבל כל מי שהיה קשור בצורה זו או אחרת לחילופי המישלחות עם גרמניה ידע כי העסק מסריח מאוד וכי מאחוריו מתבצעות עיסקות בלתי-חוקיות.

זו היתה הסיבה לכך שראש רשות-הספורט, יריב אורן, סרב לתת יד למיפעל זה. באופן עקרוני נמנעה רשות-הספורט לשלוח כל מישלחת במסגרת מיפעל-חי' לופי-הנוער, שהאירה את "העסקים המ' לוכללים" למרכזי אגודות-הספורט. אגודת הספורט היחידה הנקיה מאשמה זו היא בית"ר, שבאופן עקרוני אינה שולחת מישי' לחת רישמיות לגרמניה.

גם המועצה הציבורית היתה ערה למה שמתרחש במציאות. על מנת למנוע עביר' רות על החוק היא הקטינה, למשל, את מיספר חברי כל מישלחת מ-21 ל-15 איש, כך שלמעשה כיסו 75% מההוצאות שנשי' לחו לנסיעת 21 אנשים, את 100% ההוצאות לנסיעת 15 איש, אלה יכלו לקבל פטור ממסי-נסיעות, מבלי לעבור על החוק.

אלא שככל שהומצאו שיטות ודרכים כדי למנוע ולחסום את הברחות-המטבע, כך השתכללו גם השיטות לעקיפת החוק, על ידי האנשים שהתמחו בכך. נראה כי במר' כז הפועל, שמיון שלח מדי שנה כעשרים מישלחות לגרמניה, הגיעו שיטות עקיפת החוק וגניבת המדינה לשיא השיכלול.

כל מי שיוצא במישלחת "נוער" לגרמניה, זכאי לקבל מהמדינה הקצבה בסך 350 דולאר במטבע-חוץ, לעומת 450 הדול' לאר, בהם זוכה אורח רגיל. בהפועל, נהגו "לפרות" מידי הנוסעים כמאה דולאר לאיש מתוך ההקצבה הממשלתית. תמורת הדולארים האישיים האלה, שילמו מטבע ישראלי ואילו הדולארים הלכו ל"קופה ב' החשאית, שהכספים שהסתובבו בה, בסדר גודל של עשרות אלפי דולארים, לא נרשמו בשום מקום.

כספי קרן זו שימשו לכמה מטרות. הם שימשו לכיסוי האחוזים החסרים של המ' ארחים הגרמנים, ששלחו הזמנות על כיסוי הוצאות של 100% בעוד שלמעשה היו רש' אים לכסות רק 75% מההוצאות. בנוסף לכך שימשו דולארים אלה לאירוע המישי' לחות ועסקי הפועל בגרמניה ברמת אירוח גבוהה יותר מזו שהמארחים יכלו להרשות לעצמם. למעשה עמד מטבע זר זה, שנר' כש באופן בלתי חוקי על ידי מרכז הפועל, לרשות העסקנים, שיכלו להוציאו על פי שיקול דעתם.

באמצעות דולארים שחורים אלה יכלו עסקני מרכז הפועל לגלגל יציאת מישלחות נוספות תוך הונאת המדינה ושוד האוצר. לדוגמא, הם יכלו להשלים בחו"ל 50% מהוצאות האירוח של קבוצה, ועל ידי כך להעבירה מקטיגוריה ב' של תקנון המיפעל, הפטורה רק באופן חלקי ממס נסיעות, לקטיגוריה א', שאינה חייבת במס נסיעות כלל. בצורה כזו שדדה כל מישי' לחת מאוצר המדינה כמה רבבות ל"ל."

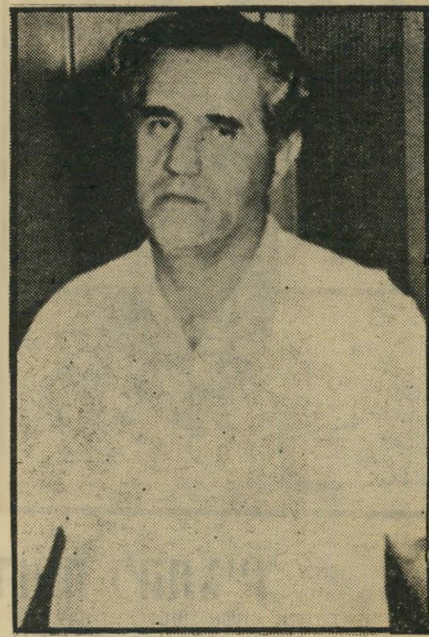
אבל ספק אם המישטרה תוכל להגיש כתבי-אישום נגד מישהו בפרשה זו. יותר מדי אנשים, ויותר מדי אישי-ציבור רמי' מעלה מעורבים בשעוריה, מכדי שניתן יהיה להעמידם לדין פלילי.

מה שברור הוא שבעקבות התפוצצות הפרשה בישראל, עתידה העיתונות הגרמנית לפוצץ את הפרשה גם בגרמניה. ההדים הציבוריים שיהיו לכך בגרמניה עלולים אולי לגרום לכך שהשילטונות הגרמניים יחשבו שנית על כדאיות עיסקת חילופי "הנוער" עם ישראל, שהפכה את ההונאה והמירמה לספורט לאומי נפוץ ומקובל.

לא מן הנמנע הוא שהפרה הגרמנית הנחלבת תפסיק להניק את "הנוער" הישי' ראלי שאינו יודע שבעה וגבול.

גזבר ליליאן

מזכ"ל-לשעבר עינבר